

10B

GÜDEK
Güvenlik Denetim Kontrol
BÖLÜM:
10- UYGULAMALAR
KONU:
10B- ILO DİREKTİFLERİ

İçindekiler

HİENRİCH PRENSİPLERİ ÖZETİ.....	1
İŞVERENİN SORUMLULUĞU.....	7

10-B ILO DİREKTİFLERİ 68 NOLU SÖZLEŞME

GEMİLERDE MÜRETTEBAT İÇİN İAŞE VE YEMEK HİZMETLERİNE İLİŞKİN 68 SAYILI SÖZLEŞME

10B---ILO- 68 Gemilerde mürettebat için iâşe ve yemek

ILO Kabul Tarihi: 6 Haziran 1946

Kanun Tarih ve Sayısı: 15.7.2003 / 4943

Uluslararası çalışma Bürosu Yönetim Kurulunun daveti üzerine 6 Haziran 1946 tarihinde Seattle'de yaptığı yirmi sekizinci oturumunda;

1

Toplantı gündeminin dördüncü maddesinde yer alan, gemilerde mürettebat için iâşe ve yemek hizmetlerine ilişkin bazı önerilerin kabulüne karar vererek;

Bu önerilerin bir uluslararası sözleşme şeklini alması gerektiğine hükmederek,

“Gemilerde İâşe ve Yemek Hizmetlerine İlişkin” (Gemi Mürettebatı) 1946 tarihli sözleşme olarak adlandırılacak aşağıdaki sözleşmeyi bindokuzyüzkırkaltı yılının Haziran ayının işbu yirmi yedinci gününde kabul etmiştir.

Madde 1

1. Bu sözleşmenin yürürlükte olduğu Uluslararası çalışma Örgütü üyesi her ülke, bu sözleşmenin yürürlükte olduğu ülkede kayıtlı, yük veya yolcu taşıyan kamuya ait veya özel mülkiyet altında bulunan ticarî amaçlı her açık deniz gemisi mürettebatının iâşesinin ikmali ve yemek hizmetleri için uygun bir standardı geliştirmekle yükümlüdür.

GÜDEK
10- UYGULAMALAR
10B- ILO DİREKTİFLER NO77

2. Ulusal yasalar veya yönetmelikler veya bu tür yasa veya yönetmeliklerin bulunmaması halinde, işçi ile işveren arasındaki toplu sözleşmeler, bu sözleşme bakımından açık deniz gemileri olarak kabul edilecek gemileri veya gemi sınıflarını belirler.

Madde 2

Toplu sözleşmeler uyarınca layıkıyla yerine getiriliyor olması dışında, aşağıda belirtilen işler yetkili makam tarafından ifa edilir:

- a. Yiyecek ve su ikmali, yemek hizmetleri ile kiler ve soğutma bölümleri dahil gemideki mutfak ve Diğer yemek yeme yerlerinin yapımı, yeri, havalandırılması, ısıtılması, aydınlatılması ve su tesisatının kurulması, donanımı ile ilgili yönetmeliklerin hazırlanması ve uygulanması;
- b. Gemideki yiyecek ve su ikmali, yatacak yerlerin, yiyeceklerin saklanması, kullanılması ve hazırlanması ile ilgili düzenlemelerin ve teçhizatın Teftişi;
- c. Yiyecek bölümü personelinin sahip olmaları gereken vasıfların belgelendirilmesi,
- d. Düzgün bir iase ve yemek hizmetleri sağlama yöntemleri hakkında araştırma ve buna ilişkin eğitim ve propaganda çalışması;

Madde 3

1. Yetkili Makam, gemiadamları ve armatör örgütleri, yiyecek ve sağlık sorunlarıyla ilgilenen ulusal ve yerel makamlarla yakın bir işbirliği içinde çalışır ve gerektiği hallerde bu makamların sunduğu hizmetlerden yararlanabilir.
2. Bu Makamların faaliyetleri yetki çatışmalarının veya belirsizliğinin önlenmesini sağlayacak şekilde uygun biçimde koordine edilir.

Madde 4

Yetkili Makam, müfettişler de dahil olmak üzere yetişmiş sürekli personel bulundurur.

Madde 5

1. Her üye 1 inci Maddede belirtilen gemilerdeki mürettebatın sağlık ve rahatlığını sağlamak amacıyla yiyecek temini ve yemek hizmetlerine ilişkin yasaları ve yönetmelikleri hazırlar.
2. Bu yasa veya yönetmelikler;

GÜDEK
10- UYGULAMALAR
10B- ILO DİREKTİFLER NO77

- a. Miktarı, besleyici değeri, kalitesi ve çeşitliliği bakımından mürettebatın büyüklüğü, yolculuğun niteliği ve süresi ile uyumlu erzak ve su sağlanmasını,
  - b. Her gemideki yiyecek bölümünün, mürettebata düzgün yemek hizmetleri sunulmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi ve teçhiz edilmesini,
- öngörmelidir.

Madde 6

Ulusal yasalar veya yönetmelikler, yetkili makam tarafından;

- a. Erzak ve su stoklarını,
- b. Erzak ve suyun saklanması ile kullanımında yararlanılan bütün mekanları ve teçhizatını,
- c. Mutfak ve yemeklerin hazırlanmasında ve sunulmasında kullanılan Diğer teçhizatı, ve
- d. Yemek bölümünde görevli mürettebatın bu yasa ve yönetmeliklerin öngördüğü vasıflara sahip olup olmadıklarını,

teftiş edecek bir sistemi öngörmelidir.

3

Madde 7

1. Ulusal yasalar veya yönetmelikler veya bu yasaların veya yönetmeliklerin bulunmadığı hallerde işverenler ve işçiler arasındaki toplu is Sözleşmeleri;
  - a. Erzak ve su stoklarını
  - b. Erzak ve suyun saklanmasında ve kullanımında yararlanılan tüm mekanlar ve teçhizat ile mutfak ve yemeklerin hazırlanmasında ve sunulmasında yararlanılan Diğer teçhizatın, Kaptan veya onun bu amaçla görevlendireceği bir başka zabıt tarafından yiyecek bölümünden bir mürettebat ile birlikte açık denizde belirli aralıklarla denetlenmesini öngörmelidir.
2. Bu tür denetimlerin her birinin sonucu kaydedilir.

Madde 8

Geminin kayıtlı bulunduğu ülkenin yetkili makamlarının temsilcileri, ulusal yasalar veya yönetmelikler tarafından belirtilen sayıdaki veya orandaki mürettebat veya gemiadamları veya armatörlerin tanınmış bir örgütünün yazılı şikâyeti üzerine, özel bir denetim yapmakla yükümlüdür. Bu şikâyetler geminin kalkışını geciktirmemek bakımından, mümkün olan en erken bir zamanda ve geminin limandan ayrılış saatinden en az yirmi dört saat öncesinde yapılır.

GÜDEK
10- UYGULAMALAR
10B- ILO DİREKTİFLER NO77

Madde 9

1. Müfettişler, gemi kaptanına veya armatöre veya Diğer sorumlu kişiye, yiyecek hizmetlerinin düzeyini geliştirme konusunda tavsiyelerde bulunma yetkisine sahiptirler.
2. Ulusal yasa veya yönetmelikler;
  - a. Yürürlükteki yasaların veya yönetmeliklerin gereklerini yerine getirmeyen armatör, kaptan, mürettebat ve Diğer sorumlu kişi, ile
  - b. Bir müfettişin görevini yerine getirmesini engelleme teşebbüsü hakkında cezaî yaptırımlar getirir.
3. Müfettişler, çalışmaları ve sonuçları hakkında belli bir forma uygun olarak hazırlayacakları raporları düzenli olarak sunarlar.

Madde 10

1. Yetkili Makam, bir yıllık rapor hazırlar.
2. Yıllık rapor ait olduğu yıl bitimini izleyen olabildiğince en erken bir zamanda hazırlanır ve ilgili tüm kuruluşlar ve kişilerin istifadesine hazır bulundurulur.
3. Bir yıllık Rapor örnekleri Uluslararası Çalışma Bürosuna gönderilir.

4

Madde 11

1. Açık deniz gemilerinin yiyecek bölümünde çalışacaklar için mesleki eğitim kursları, ya onaylanmış okullar tarafından ya da hem armatörler hem de gemiadamları örgütleri tarafından kabul edilip benimsenen Diğer düzenlemeler vasıtasıyla sağlanır.
2. Daha önce eğitilmiş olan kişilerin teorik ve pratik bilgi ve yeteneklerini güncelleştirmeyi amaçlayan “tazeleyici kurslar” için kolaylıklar sağlanır.

Madde 12

1. Yetkili Makam, gemideki yiyecek hizmetlerinin gereklerini özellikle göz önüne alarak, yiyeceklerin satın alınması, depolanması, Korunması ve yemeklerin hazırlanması ve sunulmasına ilişkin güncel bilgileri derler.
2. Bu bilgiler genellikle, gemiler için yiyecek maddeleri ve donanımı üreten ve satan tüccarların, gemi kaptanlarının, aşçıların ve kamarotlarının, armatörlerin, gemiadamlarının ve onların örgütlerinin kullanımına bedava veya makul bir ücret karşılığında sunulur. Bu amaçla, el kitapları, broşürler, afişler, grafikler veya mesleki dergiler gibi uygun yayın araçları kullanılır.

GÜDEK
10- UYGULAMALAR
10B- ILO DİREKTİFLER NO77

- Yetkili makam, yiyecek israfını önlemek, uygun bir hijyen düzeyinin korunmasını sağlamak amacıyla tavsiyelerde bulunur.

Madde 13

Yetkili makam, yiyecek bölümü personeline yeterlilik belgesi verilmesi, bilgi toplanması ve yayınlanması ile ilgili görevlerin tamamını veya bir kısmını, genel olarak gemicilerle ilgili benzer faaliyetleri yürüten bir merkezi kurma veya makama devretmek suretiyle yerine getirebilir.

Madde 14

Bu sözleşmenin kesin onama belgeleri Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilir ve onun tarafından tescil edilir.

Madde 15

- Bu sözleşme sadece, onay belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilen Uluslararası Çalışma Örgütü Üyesi ülkeler için bağlayıcıdır.
- Bu sözleşme, içlerinde her biri en az 1 milyon tonilatoluk kayıtlı nakliye gemisi filosuna sahip 5 ülkenin yer alacağı ülkelerden (ABD, Arjantin Cumhuriyeti, Avustralya, Belçika, Brezilya, Kanada, Sili, Çin, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Birleşik Krallık, Yunanistan, Hindistan, İrlanda, İtalya, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, İsveç, Türkiye ve Yugoslavya) 9'unun onay belgelerinin tescil edildiği tarihten 6 ay sonra yürürlüğe girer. Bu hükme, sözleşmenin üye ülkeler tarafından kısa zamanda onaylanmasını kolaylaştırmak ve teşvik etmek amacıyla yer verilmiştir.

Madde 16

- Bu sözleşmeyi onayan her üye, onu ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık bir süre sonunda Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne göndereceği ve Genel Müdürün tescil edeceği bir belge ile feshedebilecektir. Fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra hüküm ifade edecektir.
- Bu sözleşmeyi onamış olup da, onu bundan evvelki fıkrada sözü edilen on yıllık sürenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu maddede öngörüldüğü şekilde feshetmeyen her üye, yeniden on yıllık bir müddet için bağlanmış olur ve bundan sonra bu sözleşmeyi, her on yıllık süre bitiminde, bu maddede öngörülen şartlar içinde feshedebilir.

Madde 17

GÜDEK
10- UYGULAMALAR
10B- ILO DİREKTİFLER NO77

1. Uluslararası çalışma Bürosu Genel Müdürü, Örgüt üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onama ve fesihlerin kaydedildiğini Uluslararası çalışma Örgütünün bütün üyelerine duyurur.
2. Genel Müdür, kendisine gönderilen sözleşmenin ikinci onama belgesinin kaydedildiğini örgüt üyelerine duyururken bu sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında örgüt üyelerinin dikkatini çeker.

Madde 18

Uluslararası çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukarıdaki maddeler gereğince, kaydetmiş olduğu bütün onama ve fesiHLere ilişkin tüm bilgileri, Birleşmiş Milletler Antlaşmasının 102 enci maddesi uyarınca kaydedilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştırır.

Madde 19

Bu sözleşmenin yürürlüğe girmesinden itibaren, her 10 yıllık devrenin sonunda, Uluslararası çalışma Bürosu Yönetim Kurulu, bu sözleşmenin uygulanması Hakkındaki bir raporu Genel Konferansa sunar ve konferansın gündemine sözleşmenin tamamen veya kısmen tadili konusunun konulup konulmaması hususunu inceler.

Madde 20

1. Konferansın, bu sözleşmeyi tamamen veya kısmen tadil eden yeni bir sözleşme kabul etmesi halinde ve bu yeni sözleşme aksini öngörmediği takdirde;
  - a. Tadil edici yeni sözleşmenin bir üye tarafından onanması durumu, yukarıdaki 16 enci madde dikkate alınmaksızın ve tadil edici yeni sözleşme yürürlüğe girmiş olmak Kayıt ve şartıyla, bu sözleşmenin derhal ve kendiliğinden feshini gerektirir.
  - b. Tadil edici yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren, bu sözleşme üyelerin onamasına artık açık bulundurulamaz.
2. İşbu sözleşme, sözleşmeyi onaylayan fakat tadil edici sözleşmeyi onaylamayan üyeler için, mevcut şekil ve kapsamı ile yürürlükte kalacaktır.

Madde 21

Bu sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metnlerinin her ikisi de eşit derecede geçerlidir.

HİENRİCH PRENSİPLERİ ÖZETİ

- **Prensip-1: Tehlikeli Hareket ve Tehlikeli Durumların Önlenmesi**

GÜDEK
10- UYGULAMALAR
10B- ILO DİREKTİFLER NO77

- **Prensip-2:** İş kazaların ağırlıkları
- **Prensip-3:** Kaza Sonucu Meydana Gelecek Zararın Büyüklüğü Kestirilemez, Bu Tamamen Tesadüflere Bağlıdır.

İŞVERENİN SORUMLULUĞU

iş sağlığı ve Güvenliği yönünden risk değerlendirilmesi yapmak veya yaptırmakla

Yükümlüdür. İşverenin görevleri ise aşağıda görüldüğü gibi öncelikle bilgi edinme, görevlendirme, tehlikeleri saptama/belirleme, Dokümantasyon, riskleri saptama, önlemleri alma alınan önlemleri kontrol ve etkinliğinin devamını kontrol etme olarak belirtilebilir.

çok iyi anlatılmalı ve yazılı ve imzalanarak duyurulmalıdır.